PROGRAMMA,

Qvo

RECTOR ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS,

CHRISTOPH. MARTINUS BURCHARDUS,

Med. D. & Prof. Publ. Ordinarius,

AD

GLORIOSAM RESURRECTIONEM SALVATORIS MUNDI,

devoto animo

celebrandam

CIVES ACADEMICOS

perhumaniter invitat,

&

Quænam bona exinde in Genus Humanum redundent

oſtendit.

ROSTOCHII,

Typis IO. IACOB. ADLERI, SEREN. PRINC. & ACAD. Typographi.

Lluxit tandem lætiſſima dies, qua memoriam reſurgentis Salvatoris noſtri celebramus: Dies iſta, quæ animum noſtrum confirmat, & certos nos reddit de reſurrectione, quam exſpectamus, futura, & æterna noſtra beatitudine. Quemadmodum enim Chriſtus vere mortuus eſt, ſed â morte detineri non potuit, quin ſe expediret â mortis vinculis, & ſuper iſtam triumpharet, corpore glorificato reſurgens, *ſic etiam iſtos, qui cum Chriſto moriuntur, ſimili clarificato corpore aliquando reſurrecturos,* Divus Apoſtolus teſtatur (a). Non enim juſtitiæ Divinæ ſatisfieri poterat, *niſi ultimus perſolveretur obolus*: Cum autem Chriſtus omnia noſtra peccata, noſtraque debita in ſe ſuſciperet perſolvenda, â vinculis mortis liberari non potuiſſet, niſi plenarie Summo Numini ipſiusque Juſticiæ eſſet ſatisfactum. Non itaque imperfectum eſt Meritum Chriſti, ſed abunde ſatisfactorium, ut proinde nemini dubium ſupereſſe poſſit, an ad ſe quoque illud pertineat, imprimis cum ipſe Salvator Mundi *omnes* promiſcue ad ſe vocaverit, *quotquot peccatorum mole ſe ſentiant oppreſſos* (b) & præterea Apoſtolus Joh. I. Ep. II. 2. expreſſe teſtetur, *Chriſtum eſſe propitiationem non pro noſtris peccatis tantum, ſed etiam pro totius Mundi.* Nos itaque terque quaterque felices, qui, quamvis Chriſtum redivivum noſtris oculis præſentem intueri non potuerimus, tamen teſtimonio Spiritus Sancti, & Sacræ Scripturæ repugnare nefas putamus, memores illius Salvatoris; *beatos futuros iſtos, qui non viderunt, & crediderunt.* (c) Quo magis ſane mirandum, Populum Judaicum,

(a) 1. Corinth. XV. 22, 23. 42. 43. 44. Phil. III. 21.
(b) Matth. XI. 28. (c) Joh. XX. 29.

daicum, imprimis Optimates, ac Summos Sacerdotes, poſtquam tot documentis, de Chriſti reſurrectione convicti eſſent, non ſolum non aſſenſum ſuum ac fidem præbere voluiſſe, ſed etiam omnibus viribus, omni violentiæ genere conati ſint, hanc veritatem deſtruere, & doctrinam de Chriſto Redemptore eradicare. Ea enim fuit Summi Numinis miſericordia, & tam infinitus amor ipſius Salvatoris mundi, erga Populum Judaicum, ut ipſi primam hujus Evangelii decerneret prædicationem, & ne quisquam de ſalute ſua, & parricidii condonatione dubitaret, ſponte per Apoſtolos media ſalutis omnibus offerret: *Poenitentiam tantummodo agerent, & ſacrum admitterens Lavacrum; ſic enim etiam ad ipſos perventurum donum Spiritus Sancti.* (d) Quamvis autem non pauci reſipiſcerent, plerique tamen Judæorum, imprimis vero qui magnum illud Synedrium componebant, obdurato pectore contra nitebantur: non quod dubitare poſſent de reſurrectione Chriſti, ſed quod eam profiteri detrectarent. Quodnam enim dubium ipſis ſupereſſe poſſet, cum ipſi 1) profiterentur coram Pilato, Chriſtum dixiſſe, ſe tertio die ſurrecturum? Et quamvis tunc temporis id non crederent, ac propterea cuſtodes deſiderarent, qui ſepulchrum cingerent, ne forte ipſius ſectatores clandeſtine remoto corpore, aliquam prædictionis conciliarent autoritatem; hac tamen ipſa præcautione evidentiſſime de vera Chriſti reſurrectione convincebantur. Nam 2) ipſi milites primi exſtabant Reſurgentis Salvatoris præcones: quoniam autem ſacerdotibus minus acceptum erat illud Evangelium, hinc nullis pepercere ſumptibus ac largitionibus, ut veritatem rei premerent, injuncto cuſtodibus mandato, ut ſedulo fingerent, Chriſtum nocte intempeſta â diſcipulis furto fuiſſe ſurreptum. Verum haſce nefarias

(d) Actor. II. 38.

farias artes destruebant, & novum veritati accendebant lumen, 3) Miracula, quæ ab Apostolis, imprimis Petro perpetrabantur, & quidem in Nomine Christi â mortuis resuscitati, quibus, ut ipsi sacerdotes profitentur, contradicere non poterant. (e) Ast ne sic quidem ad saniorem rediere mentem, sed post severam prohibitionem, ne Christum publice profiteantur Apostoli, aut novam doctrinam ulterius disseminent, cruenta conferunt consilia, ac in cædem & sanguinem conspirant. Huic sceleri perpetrandæ dum intenti sunt 4) miraculosa Apostolorum ex publico carcere liberatione denuo convincuntur de veritate Doctrinæ Evangelicæ, adeo, ut ipse *Gamalielus* in medio consessu illos reprehenderet, ac sævitiam omnem dissuaderet, *ne videantur tales, qui contra ipsum DEum arma expedire vellent.* (f) Nullum itaque dubium superesse potest, Assessores Synedrii Hierusolymitani de resurrectione Christi fuisse plenarie convictos; quapropter etiam Divus Stephanus eos objurgat, quod continuo repugnent Spiritui Sancto; id quod dicere non potuisset Stephanus, nisi de rei veritate certi, malitiose testimonio interno Spiritus Sancti se opposuissent: Quænam autem dementia occupaverit Judæos, ut, quamvis meliora viderent, deteriorem tamen viam sequi maluerint, & agnitæ veritati tanta pertinacia se opponere, facile apparet, eam ex eodem affectu propullulasse, quo jam olim Christum repudiaverant; fastum puto Pharisaicum, qui cum Christi doctrina perstare non poterat. Pertinacia namque genuina filia est superbiæ: Cum enim fastu ac præsumptione occupato animo nil magis intolerabile sit, quam profiteri errorem, aut pudendum aliquod facinus, hinc pertinaciâ se armat, & electionem actionis instituit, aut sententiam defendit, non quod rectæ rationi

(e) Actor. Cap. IV. 14. (f) Actorum V. 39.

rationi eam consentaneam judicet, sed quoniam istam olim defendendam suscepit, eamque, si licitis modis persuadere, aut ad effectum deducere nequit, violentis ac truculentis remediis obtrudere, aut exequi conatur. Hinc ipse Salvator Iudæorum superbiam, tanquam præcipuum impedimentum fidei salvificæ accusat, dicendo: *Quomodo vos potestis credere, qui gloriam â vobis invicem accipitis; & gloriam, quæ à solo DEO proficiscitur, non quæritis?* (a) Relinquimus vero istos iratis suis fatis, & ex posteris horum, quos adhuc sub maledictione per totum universum dispersos cernimus, nobis merito desumimus exemplum justitiæ ac vindictæ divinæ, ne & nos in eundem impingamus lapidem, & propter ambitionem, aut alias cupiditates ac illecebras humanas, Christum, & quæ nos comparavit bona, despectui habeamus, aut malitiose deseramus. Ita enim ipse: *Quid prodest homini, si totum mundum lucratus fuerit, animæ vero suæ patiatur jacturam?* (b) Certe si imperium totius universi tanquam res nullius momenti considerari meretur, respectu bonorum cœlestium, quæ fidelibus in vita futura prostant? absonum sane est, propter manipulum divitiarum, propter umbram honoris, aut existimationis, aliquid agere, aut audere, quod jacturam beatitudinis ac hæreditatis æternæ inferre possit, Dolenda vero est animi humani communis imbecillitas, dum plerumque magis commovetur, & majori gaudio afficitur, cum forte opimam hæreditatem acquirat, aut dignitatis augmentum, quam cum de Christo, ac felicitate, quæ veros Christianos manet, sermonem habet Præco Divinus. Ordinarie enim quæ sub sensus cadunt bona, etiamsi tantum apparenter talia sint, majorem in animum faciunt impressionem, quam quæ nuda mentis contemplatione comprehendun-

(g) Joh. V. 44. (h) Matth. XVI. 26.

henduntur. Verum quisquis unquam conſcientiæ vulneratæ martyrium perpeſſus eſt, ita ut nullum amplius ſolatium in ſuis opibus, dignitate, aut denique amicis ac patronis invenire potuerit, is facile agnoſcit, nihil dulcius eſſe, nihil prætioſius, præter Chriſti meritoriam ſatisfactionem, quæ non ſolum omnia peccata delet, ut immunes reddamur à juſta irati Numinis vindicta, ſed etiam participes nos facit bonorum omnium, quæ DEus ſibi ac fidelibus reſervavit, ut gaudii ac fiduciæ pleni cum Apoſtolo exclamare poſſimus, *ſi DEus pro nobis, quis contra nos?* Habent enim revera fideles per Fidem prægustum aliquem vitæ æternæ, qui eos confirmat, ut nec fulmen Legis Moſaicæ, nec hominum odia, aut perſecutiones pertimeſcant. Nam quamvis miſerias ſuas non poſſint non ſentire, & interdum à ſummo Numine videantur penitus deſtituti, ac malorum arbitrio, ludibriis, & oppreſſioni expoſiti, non tamen deſperant, probe gnari, ſibi in cœlis adeſſe Benigniſſimum Parentem, ac Potentiſſimum DEum, qui hiſce afflictionibus certos præſcripſerit limites, quos tranſire non poſſint turgeſcentes adverſariorum fluctus. Agnoſcunt præterea lubentes, ſibi ſuas adhærere imbecillitates, quas Natura corrupta, ac ſibi relicta, nunquam lubens corrigere aggrediatur, ſed potius foveat ac ſuſtentet; quod contra iis infringendis unice conducant frequentes animi aut corporis afflictiones; adeoque has non eodem animo ac irregeniti reſpiciunt, nec moroſe ipſis ſe opponunt, ſed in mediis miſeriis pacifici ac læti, eas tanquam caſtigationes contemplantur, non in perniciem, ſed ſuam ſalutem à Patre Cœleſti ordinatas. Habent præterea & iſtæ piorum tentationes ſuam adjunctam dulcedinem ac gratiam, dum in mediis plerumque periculis ſuo auxilio præſto eſt Benigniſſimum Numen, & ſalutaria ſubminiſtrat remedia

media, afflicto animo eo magis accepta, quo magis videbantur remota, eoque gratiora, quoniam novum providentiæ divinæ & paterni amoris præbent documentum. Non capit hanc, quæ ex perpessis miseriis consequitur, dulcedinem, animus illecebris mundanis captus ac illaqueatus, & omnibus, quæ ad vitae commoditatem faciunt, bonis abunde provisus. Nam quemadmodum isti, qui ex cupediarum multitudine, qua mensam quotidie onerant, debilitatum experiuntur ventriculum, inter delicatissima fercula vix inveniunt, quod nauseanti Stomacho offerant, sed hinc illinc delibando, proritare tamen deperditum appetitum conantur, quem abstinentia & corporis exercitatione ac labore longe facilius excitare possent; sic etiam secundis semper rebus utentes, nullam veram in iis dulcedinem inveniunt, ipsa fortunæ constantia quasi exsatiati. Hinc etiam nonnunquam observamus, quando eiusmodi personæ, in lauta re familiari constitutæ, semel aliquem prægustum bonorum cœlestium percepere, quod postmodum suas divitias, dignitatem, ac splendorem, cum Apostolo Paulo, stercoris instar æstiment, nullum verum solatium, nullas delicias, nisi in Christi merito invenientes.

Cum ergo infallibilia Summum Numen nobis reliquerit documenta de Resurrectione Christi; Ex hac certitudine autem necessario sequatur, Iustitiæ Divinæ plenarie fuisse satisfactum, ita ut nemo, nisi qui sponte ac malitiose Salvatorem ejusque satisfactorium meritum despiciat, aut insufficiens æstimet, modo id vera cordis fiducia apprehendat, sibique ad finem usque perseveranter applicet, de salute æterna dubitare possit, nostrum erit, Cives, grato animo hanc felicitatem agnoscere, & DEum amare, quoniam nos primum, quoniam tam abundanter nos amavit (i) Dolemus ergo merito

(i) 1. Joh. IV. 19.

merito; postquam aliquoties ad nos delatæ sunt querelæ, quod non pauci Vestrum in Cœtibus Ecclesiasticis, imprimis in Aede Jacobæa, denuo instituant habere deambulationes, & sine ulla veneratione tecto capite incedere, imo illudere sexus sequioris personis non erubescant. Huic pravæ consuetudini ut obviam eamus, Officii nostri ratio postulat; & propterea jam ante biennium Statutum publice promulgatum est, sub comminatione *Relegationis publicæ ad biennium*, ut ab istis moribus, qui Christianos, & Studiosos humanitatis dedecent, abstineatis. *Ut ergo scandalum illud penitus tandem eradicetur, Senatus Academicus nupere decrevit, Suggestum illum in Aede Jacobæa, qui Altare respicit, in vestrum conducere usum; adeoque volumus, ac jubemus, ut in posterum nemo stationem sibi capiat, aut deambulationes instituat in compitis Ecclesiæ, sed qnotquot Cœtum illum frequentare instituunt, vel in Suggestum Pomeranorum, vel in alterum, mox commemoratum, se conferant;*

Quisquis contra niti perseverabit, publice relegabitur ad biennium.

P. P. SUB SIGILLO ACADEMICO,

Die V. April. Anni MDCCXXXIII.

(o)